

АНАЛІТИЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ДІАСПОРОЮ

КРОКИ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ ЩОДО ТРУДОВОЇ ІМІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ

Автор: Оксана П'ятковська

(к.е.н., наук. співробітник)

26 вересня 2016 р. Профільний комітет Європарламенту з внутрішніх справ, юстиції та громадянських свобод схвалив доповідь щодо надання Україні безвізового режиму з ЄС. Також комітет ухвалив рішення відкрити міжінституційні перемовини і створити відповідну групу з цього питання між Європарламентом, Єврокомісією та Радою ЄС. Тобто, Україна зробила ще один важливий крок на шляху до візової лібералізації. Як ставляться до цього країни Центрально-Східної Європи (ЦСЄ), які є основними реципієнтами українських іммігрантів? Симптоматичною у цьому контексті є поява у чеських ЗМІ неправдивої інформації про те, що чеські трудові об'єднання, на

відміні від уряду, виступають проти отримання Україною безвізового режиму, оскільки це може спричинити наплив трудових мігрантів. Як було зазначено у повідомленні, на думку чеського парламентаря Лео Лузара, рівень заробітних плат у Чехії, який уже є достатньо низьким, ще більше впаде у зв'язку з припливом дешевої робочої сили з України, яка «готова працювати по 12-16 годин на день за копійки, ... і проживати в крихітних кімнатах, де заселено кілька людей». Неправдивість цієї інформації була підтверджена на сайті stopfake.org, однак сама її

поява свідчить про те, що це питання може бути використано для маніпуляції. Тим більше, що результати саміту ЄС в Братиславі довели, що міграційний блок залишається предметом най-більшої дискусії між лідерами країн ЄС. Водночас, укріплення зовнішніх кордонів ЄС та захист від неконтрольованої міграції – пріоритет міграційної безпеки, що є одним із основних пунктів «Дорожньої карти ЄС», яку планується розробити до березня 2017 р.

Чи зміняться в таких умовах підходи в міграційній політиці країн ЦСЄ, зокрема у сфері регулювання трудової міграції, щодо України в умовах візової лібералізації?

Наразі Міністерство сім'ї, праці та соціальної

«Залучення трудових мігрантів зі Сходу – українців та білорусів – вкрай важливе для збереження позитивної динаміки польської економіки»

Матеуш Моравецький

політики Республіки Польща виступило з ініціативою внести зміни до умов працевлаштування іноземців. Насамперед ці зміни стосуються України та ще 5-ти країн Європи (Росії, Молдови, Грузії, Білорусії, Вірменії). Зараз законопроект на стадії розгляду і затвердження комісією. У разі його прийняття, більшість положень, зокрема зміни в працевлаштуванні іноземців на сезонну чи короткотермінову роботу, вступлять в дію з січня 2017 р. Як зазначає юрист Алла Маєвська основні зміни торкнуться умов отримання дозволу для польського роботодавця на

КОРИСНІ ЛІНКИ:

Exploring New Avenues for Legislation for Labour Migration to the EU

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536452/IPOL_STU\(2015\)536452_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536452/IPOL_STU(2015)536452_EN.pdf)

Countries where you can buy citizenship

https://www.weforum.org/agenda/2016/07/countries-selling-citizenship?utm_content=buffer7015b&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer

Migrant Entrepreneurship in the UK: Celebrating the Benefits to Britain

<https://www.iod.com/Portals/0/PDFs/Campaigns%20and%20Reports/Start%20ups/Migrant-entrepreneurship-report.pdf?ver=2016-09-09-161348-390>

European Commission – Speech

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-3043_en.htm

On the Economics and Politics of the Refugee Migration

<http://ftp.iza.org/dp10234.pdf>

видачу запрошення для іноземного працівника, зокрема ускладниться процедура його оформлення та вводиться юридична відповідальність за внесення неправдивої інформації в таке запрошення.

Тим не менше, віце-прем'єр Польщі Матеуш Моравецький наголошує, що залучення трудових мігрантів зі Сходу – українців та білорусів – вкрай важливе для збереження позитивної динаміки польської економіки. «Це дуже важливо з точки зору польської демографії – за 5-6 років кількість працюючих громадян Польщі може скоротитися на 1,5 млн. Це 10% працездатного населення країни! Звичайно, це матиме негативний вплив на економіку», – прогнозує віце-прем'єр. Однак питання падіння чисельності робочої сили у Польщі виглядає дещо дискусійним, оскільки після Brexit у Великій Британії посилюються настрої ксенофобії, зокрема уже влітку з'явилися повідомлення про зростання насильства на ґрунті ксенофобії стосовно польської громади, яка налічує до 850 тис. осіб. Очевидно, це може призвести до повернення польських мігрантів з Великої Британії до Польщі, що вплине на формування ринку праці та залучення трудових іммігрантів з третіх країн.

Поки що Польща активно використовує важелі трудової

імміграції для ліквідації безробіття у сфері медперсоналу. Так, для вирішення проблеми нестачі медсестер в госпіталі НСР в Познані планується залучення до Польщі українок, готових закінчувати медичні навчальні заклади в Польщі. Як зазначає президент товариства СМ НСР в Познані Леслав Ленартович, уже знайдено Фонд, який покриватиме витрати, пов'язані з трирічним навчанням і перебуванням в Познані українок, яких потім візьмуть на роботу в госпіталь. За цією програмою перша частина добровольців має приїхати до Польщі уже вкінці 2016-початку 2017 р.

Лідером у цьому питанні виявилася Чехія, яка уже навесні почала заповнювати 117 тис. вакансій за рахунок трудових іммігрантів, зокрема українських.

З цього прикладу вирішила скористатися Угорщина. Як наголошує Міністр економіки Угорщини Мігай Варга, «країна, чисельність населення якої є менша 10 мільйонів, уже втратила більше 500 тис. осіб, які мігрували до Західної Європи». Сьогодні угорські роботодавці не можуть заповнити близько 50 тис. робочих місць. На думку Міністра, ці місця можуть заповнити мігранти з третіх країн, однак лише з тих, «де поділяють морально-етичні та культурно-історичні цінності

угорців». Оскільки умови трудової міграції в межах ЄС уже є чітко регульованими і не призвели до зростання трудової міграції з країн ЄС до Угорщини, то Мігай Варга більшою мірою розраховує на іммігрантів з України та балканських країн. Тому Міністр вважає, що уряд має спростити процедуру видачі дозволів на працевлаштування в Угорщині для іммігрантів з цих країн.

Угорські компанії, що працюють у харчовій промисловості, з початком осені почали активно рекламувати вільні робочі місця в українській пресі для рекрутингу працівників, оскільки АПК – один із секторів, який найшвидше розвивається в Угорщині.

Отже, незважаючи на ймовірне посилення жорсткості спільної міграційної політики ЄС, яке планують розробити країни-члени до весни 2017 р., ринок праці країн ЦСЄ та потреба у залученні іноземної робочої сили з України, очевидно, змусять їх формувати додаткові регуляторні механізми у сфері трудової міграції. У протилежному випадку, візова лібералізація може призвести до значного зростання нерегульованої трудової міграції з України до країн ЦСЄ.

Аналітичний дайджест містить короткий огляд аналітичних записок, експертних оцінок, оприлюднених у ЗМІ, наукових публікацій та інших інформаційних джерел щодо проблем міграції